

ด่วนมาก

ที่ ๒๘๓๖/๒๕๕๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทำข้างวังหน้า

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง หน้าทีกรมตำรวจ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ้างถึง หนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ ๘๑๕๕/๒๕๕๘

ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกเรื่อง อำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจ

หนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารอ้างถึงข้างบน ความว่า ท่านนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณารวบรวมหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจว่ามีอะไรบ้างทุกแห่ง และเสนอเพื่อทราบโดยด่วนนั้น

ขอเรียนว่า หน้าทีกรมตำรวจโดยทั่วไปนั้น ก็เหมือนกับกรมอื่น ๆ คือ ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ กฎหมายที่แต่บัญญัติไว้เฉพาะหน้าที่ของกระทรวง กล่าวคือ มาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๘ ได้กำหนดให้กระทรวงมหาดไทย “มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการปกครองท้องที่ บำบัดทุกข์บำรุงสุข ป้องกันสาธารณภัย และรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน” ฉะนั้น กรมตำรวจจึงมีหน้าที่ร่วมมือกับกรมอื่น เช่น กรมมหาดไทยที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้ว และกฎหมายอีกฉบับหนึ่งซึ่งพอจะให้เห็นหน้าที่ของกรมตำรวจย่อได้แก่พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งโดยการที่กรมตำรวจแยกออกเป็นกองต่าง ๆ และมีชื่อกองอยู่ด้วย ก็แสดงให้เห็นหน้าที่ของตำรวจอันปรากฏอยู่ในชื่อกองนั้น ๆ เช่น กองสอบสวนกลาง เป็นต้น

สำหรับหน้าที่กรมตำรวจและตำรวจตามกฎหมายเฉพาะเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้ให้กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทำบันทึกขึ้น ดังได้เสนอมาพร้อมด้วยหนังสือนี้รวม ๑๐ ชุด ขอได้โปรดนำเสนอท่านนายกรัฐมนตรีต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

บันทึก

เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจ

กรมตำรวจเป็นองค์การที่สำคัญและจำเป็นของรัฐ ซึ่งจะต้องมีขึ้นเพื่อปฏิบัติราชการบริหารในอันที่จะรักษาตัวบทกฎหมายที่รัฐได้วางไว้ให้เป็นไปโดยถูกต้องอำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจอันจะพึงมีนั้น ก็ย่อมจะต้องเป็นไปตามตัวบทกฎหมายที่ได้บัญญัติให้อำนาจไว้ แต่ในการที่จะบัญญัติบทกฎหมายใดมอบอำนาจหน้าที่ใดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจแล้ว ก็น่าจะได้พิจารณาถึงหลักและวัตถุประสงค์ในการที่ได้จัดให้มีองค์การตำรวจขึ้น ถ้าจะกล่าวโดยทั่ว ๆ ไปแล้วก็จะเห็นว่า อำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจก็คือหน้าที่ที่จะรักษาความสงบสุขและให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน และให้ความช่วยเหลือและความสะดวกตามสมควรในเมื่อประชาชนร้องขอ เพื่อที่จะสนับสนุนความคิดเห็นนี้ ใครจะขอถือโอกาสนำเอาความคิดเห็นในเรื่องนี้ของต่างประเทศมากล่าวไว้พอเป็นสังเขป ในประเทศอังกฤษได้ถือว่าการกิจการของตำรวจเป็นการก่อตั้งขึ้นเพื่อที่จะรักษาความสงบและให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน ได้มีกฎหมายเรียกว่า “The Statute of Winchester ปี ๑๒๘๕” ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า การตำรวจเป็นกิจการที่จะรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขในท้องที่ต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญ และด้วยกฎหมายนี้จึงได้มีการจัดตั้งตำรวจของ county และ borough ต่าง ๆ ขึ้น ในประเทศฝรั่งเศสได้มีประมวลกฎหมายที่เรียกว่า Code des Delites et des Peines มาตรา ๑๖ ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “กิจการของตำรวจ” นั้นได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งความสงบสุข เสรีภาพ ทรัพย์สินและความปลอดภัยของประชาชน” ฉะนั้น จึงเห็นว่าอำนาจและหน้าที่โดยแท้ของตำรวจ ก็คือ หน้าที่ที่จะรักษาความสงบภายในประเทศและให้ความปลอดภัยแก่ประชาชน ดังจะเห็นได้ว่ากรมตำรวจภายหลังที่ได้ปรับปรุงกิจการให้ดียิ่งขึ้นก็ได้ใช้คำว่า “พิทักษ์สันติราษฎร์” ไว้ เพื่อเป็นมติประจำของตำรวจ

อำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจของเรานั้น จะมีอำนาจแค่ไหนและเพียงไรนั้น ก็น่าจะได้พิจารณาถึงบทกฎหมายที่ให้อำนาจและหน้าที่ตำรวจไว้กฎหมายฉบับแรกที่ประเทศเราได้มีขึ้นเกี่ยวกับตำรวจ ก็คือ “กฎหมายโปลิศ ๕๓ ข้อ ซึ่งจะรักษาหน้าที่ในพระนครและนอกพระนคร” ซึ่งประกาศใช้เมื่อ จ.ศ. ๑๒๓๗ กฎหมายฉบับนี้ได้ก่อตั้งกิจการของตำรวจไว้ดังจะเห็นได้ในกฎหมายเรื่องนี้ได้มีกล่าวถึงตำแหน่งหน้าที่ การแต่งตั้งพลตำรวจ อำนาจหน้าที่ของตำรวจไว้ด้วย รวมทั้งบำเหน็จความชอบในการที่ตำรวจได้ปฏิบัติหน้าที่และได้รับอันตราย ฯลฯ การจัดกิจการของตำรวจในสมัยนั้นเข้าใจว่า ได้จัดกิจการตำรวจไปในทำนองของต่างประเทศ กล่าวคือ ผู้ที่จะดำเนินหน้าที่ที่จะรักษาความสงบนั้น ก็ได้แก่พลตำรวจ ซึ่งในสมัยนั้นเรียกว่า “โปลิศเลว” ได้แก่นายสิบและพลตำรวจ เรียกว่า สายันเมเยอร์ สายันคอนปรีน และคอนสเตอเปิล ส่วนนายตำรวจผู้บังคับบัญชาที่เรียกว่า ซิบโปลิศ ส่วนผู้ที่มีอำนาจบังคับบัญชาทั่วไป ก็เรียกว่า อินสเปกเตอร์เยเนอราล หน้าที่ของตำรวจเวลานั้น ถ้าจะพิจารณาดูตามมาตราต่าง ๆ แล้ว ก็จะเห็นว่า ส่วนมากแล้วก็เป็นเรื่องรักษาความสงบสุขของประชาราษฎร์เท่านั้น เช่นข้อ ๙ ว่าด้วยการรักษาถนนหลวง ข้อ ๒๐ หน้าที่จับผู้กระทำความผิด ข้อ ๒๒ จับผู้สงสัยจะกระทำความผิด ข้อ ๒๓ จับตัวผู้เมาสุรา

ไปซัง ข้อ ๒๔ ดูแลและจับผู้เมาสุราหรือพกอาวุธในขณะที่ในท้องถนนหลวงมีการเล่นหรือมีการทำบุญ ฯลฯ เป็นต้น

กิจการของกรมตำรวจในสมัยต่อมาก็จะเห็นได้จากตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติไว้ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ได้กำหนดให้กรมตำรวจขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย ส่วนอำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจก็ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการในกรมตำรวจให้จัดแบ่งอำนาจและหน้าที่กรมตำรวจและตำรวจจะพึงกระทำไว้ ซึ่งก็ได้มีประกาศใช้หลายฉบับ ฉบับหลังที่สุดก็คือ พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งก็ได้วางอำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจไว้อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ก็เพราะกิจการของกรมตำรวจได้วิวัฒนาการ และได้จัดให้เหมาะสมกับความเจริญของประเทศ

เมื่อได้พิจารณาดูพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น และพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ให้อำนาจและมอบหน้าที่ให้เป็นหน้าที่ของตำรวจแล้ว อาจจะทำแจกอำนาจและหน้าที่ของตำรวจไว้ได้ดังต่อไปนี้

ก) อำนาจและหน้าที่ทั่วไป

อำนาจและหน้าที่ทั่วไปนี้ ก็คือ อำนาจและหน้าที่ที่จะรักษาความสงบภายในประเทศ กล่าวคือ ให้ความปลอดภัยแก่ร่างกาย ทรัพย์สิน และเสรีภาพของประชาชนซึ่งจะต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ อันเป็นกฎหมายที่สำคัญที่สุดในการรักษาความปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชน นอกจากนั้นก็ยังมีกฎหมายอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและความสงบสุขของประชาชนในการที่จะดำเนินการตามหน้าที่นี้ ตำรวจจึงจำเป็นต้องมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑)ปราบปรามผู้กระทำความผิด

ถ้าปรากฏว่าได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นเช่นเป็นการโจรกรรม หรือความไม่สงบได้เกิดขึ้น ตำรวจก็มีหน้าที่ที่จะเข้าทำการปราบปรามการกระทำความผิดนั้น ดังจะเห็นได้ เช่นการปราบปรามโจรจีนในภาคใต้ แต่อย่างไรก็ดี การปราบปรามนั้นกระทำแต่ในทางรักษาความสงบ แต่ถ้าเป็นการต่อสู้ต่อศัตรูภายนอกราชอาณาจักรก็ต้องเป็นหน้าที่ของทหารต่อไป

(๒) จับกุมและควบคุมผู้กระทำความผิด

เมื่อได้มีผู้กระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะต้องเข้าจับกุมและควบคุมนำตัวผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งถูกสงสัยว่ากระทำความผิดนั้นส่งศาลเพื่อจะได้พิจารณาพิพากษาลงโทษตามกฎหมาย ในเรื่องนี้ได้มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน

(๓) หน้าที่สืบสวนและหน้าที่สอบสวน

ในการที่จะรักษาความสงบและเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิดในอันที่จะได้ผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ตำรวจก็มีหน้าที่ที่จะทำการสืบสวนและสอบสวน ซึ่งอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ก็ได้รับบัญญัติไว้โดยชัดเจนแล้วในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อำนาจหน้าที่สืบสวนและสอบสวนนี้เป็นอำนาจและหน้าที่ซึ่งควบคู่กันไปกับอำนาจจับและควบคุมตั้งได้กล่าวมาแล้ว

นอกจากอำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจในอันที่จะรักษาความสงบภายในประเทศ อันจะต้องรักษาการให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายลักษณะอาญาและกฎหมายต่าง ๆ อีกนั้น กรมตำรวจและตำรวจจำต้องมีหน้าที่อย่างอื่นอีก คือ

(๑) หน้าที่ดับไฟในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้

ตำรวจนอกจากมีหน้าที่ดูแลรักษาให้ความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินของประชาชน ในอันที่จะมีต้องได้รับอันตรายจากการฉกชิง ลัก และปล้นทรัพย์ แต่ถ้าหากปรากฏว่าทรัพย์สินสมบัติของราษฎรเป็นต้นโรงเรือนของราษฎรได้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นก็เป็นหน้าที่ของตำรวจที่จะทำการดับเพลิง เพื่อมิให้เป็นการเสียหายแก่ทรัพย์สินของราษฎร

(๒) หน้าที่เกี่ยวกับการจราจร

เพื่อความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในการที่จะใช้ถนนหลวงจึงจำเป็นต้องจัดการจราจรให้ได้อยู่ในระเบียบอันดี ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้สัญจรทางเท้าได้รับความปลอดภัยและผู้ใช้รถยนต์ยานพาหนะได้รับความสะดวกในการที่จะใช้ถนนมิต้องให้เป็นการติดขัดที่จะใช้ถนนอันเป็นทางสาธารณะ โดยเหตุนี้จึงได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรซึ่งกรมตำรวจและตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่

(๓) หน้าที่ให้ความช่วยเหลือสวัสดิภาพของประชาชน

หน้าที่ของตำรวจอันสำคัญอีกอันหนึ่ง ก็คือหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือประชาชน เช่นประชาชนมาจากต่างจังหวัดไม่ทราบถนนหนทาง และที่ทำการของรัฐบาลก็ได้ช่วยชี้แจงแนะนำให้ เด็ก คนชรา คนตาบอด ต้องการข้ามถนนก็เป็นผู้ช่วยเหลือและให้ความสะดวกหรือว่ามีคนเป็นลม หรือเจ็บป่วยในถนนหลวง ก็จะต้องช่วยเหลือนำส่งโรงพยาบาล ฯลฯ เป็นต้น

(๔) หน้าที่ดูแลตรวจตราถนนหนทาง แม่น้ำลำคลอง เส้นทางคมนาคม และสถานที่สำคัญของทางราชการ

โดยที่ตำรวจมีหน้าที่ต้องตรวจตรา เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ แม่น้ำลำคลอง และทางรถไฟ และจะต้องดูแลปราบปรามการกระทำในสถานที่ดังกล่าว ฉะนั้น จึงได้จัดตั้งให้มีตำรวจน้ำและตำรวจรถไฟขึ้น เพื่อความเหมาะสม นอกจากนั้นสถานที่สำคัญของรัฐบาลก็ได้มอบหมายให้ตำรวจได้เป็นผู้เฝ้าดูแล

(๕) หน้าที่ช่วยเหลือกิจการของศาลยุติธรรมและการราชทัณฑ์

ในการดำเนินคดี เจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการนี้ ตั้งแต่ส่งตัวผู้กระทำผิดไปศาล โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้ควบคุมไปส่งศาลและนำตัวกลับไปยังสถานที่คุมขังต่าง ๆ และในสถานที่คุมขังของกรมราชทัณฑ์ ก็ได้ใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้พิทักษ์รักษามิให้ผู้ถูกคุมขังและนักโทษหลบหนีไปได้

ข) อำนาจและหน้าที่โดยกฎหมาย

นอกจากอำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจทั่วไปดังกล่าวแล้ว ยังมีอำนาจและหน้าที่โดยเฉพาะ ซึ่งได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของตำรวจจะต้องจัดดำเนินการ หน้าที่เหล่านี้อาจแบ่งแยกออกเป็น

(๑) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนยานพาหนะ

โดยที่ได้มีพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๔๗๓ และพระราชบัญญัติล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๗๘ ซึ่งได้แต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ในการที่จะตรวจรถยนต์และยานพาหนะต่าง ๆ ให้ได้ลักษณะตามที่กฎหมายกำหนดไว้และเป็นผู้ออกทะเบียนหมายเลขรถยนต์และยานพาหนะต่าง ๆ พร้อมทั้งเก็บรักษาไว้ซึ่งสมุดทะเบียน นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตขับขี่และใช้ยานพาหนะในท้องถนนหลวงอีกด้วย

(๒) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนอาวุธปืน

โดยที่ได้มีพระราชบัญญัติอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์ และดอกไม้เพลิง พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้มอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจรักษาการตามพระราชบัญญัติ และกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นนายทะเบียน มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ อำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ผู้ที่จะมีอาวุธปืนจะต้องได้รับอนุญาต ผู้ใดจะขออนุญาตตั้งร้านจำหน่ายปืนทำการซ่อมแซมหรือจะขอส่งอาวุธปืน ก็จะต้องได้รับใบอนุญาตเช่นกัน นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังได้ควบคุมถึงวัตถุประสงค์ และดอกไม้เพลิงอีกด้วย ซึ่งก็อยู่ในอำนาจของนายทะเบียนเช่นกัน

(๓) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับโรงรับจำนำ

โดยที่ได้มีพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๔๘๐ ประกาศใช้เพื่อควบคุมกิจการของโรงรับจำนำ ผู้ที่จะขออนุญาตตั้งโรงรับจำนำจะต้องขออนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้มอบให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมตำรวจ

(๔) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับหญิงนครโสเภณี

โดยที่ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันสัจจรโรค ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้กระทรวงมหาดไทยก็ได้ตั้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อที่จะป้องกันสัจจรโรคพระราชบัญญัตินี้จึงได้บังคับให้ผู้ตั้งโรงหญิงนครโสเภณีให้มาทำการจดทะเบียน ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการควบคุม นอกจากนั้นหญิงนครโสเภณีก็ต้องมาทำการจดทะเบียนเป็นหญิงนครโสเภณี ผู้ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้

(๕) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจภาพยนตร์

โดยที่พระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ หลักการที่สำคัญในพระราชบัญญัตินี้ ก็เพื่อที่จะทำการตรวจภาพยนตร์เสียก่อนที่จะนำออกฉายแก่ประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้ภาพยนตร์นั้นได้เป็นไปถูกต้องกับศีลธรรมของประชาชน เพื่อการนี้จึงได้มีเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาภาพยนตร์และนายตรวจซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก็ได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินการนี้

(๖) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับคนเข้าเมือง

ในการควบคุมต่างด้าวเข้าเมือง ได้มีพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๔๙๓ ซึ่งได้ให้กระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมการเข้าเมืองนี้ กระทรวงมหาดไทยให้กรมตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ

(๗) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนคนต่างด้าว

โดยที่พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๙๓ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ และกระทรวงมหาดไทยให้กรมตำรวจเป็นผู้ดำเนินการออกใบสำคัญประจำตัวให้คนต่างด้าว โดยเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย นอกจากนั้นในพระราชบัญญัติยังให้อำนาจอธิบดีกรมตำรวจที่จะทำการเปรียบเทียบได้ สำหรับในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดโทษปรับไว้แต่อย่างเดียว

(๘) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับโรงแรม

โดยที่ได้มีพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ ในการดำเนินกิจการควบคุมเกี่ยวกับโรงแรมนี้ กระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งนายทะเบียนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้ดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมโรงแรมตามพระราชบัญญัตินี้ การตั้งโรงแรมเจ้าของจะต้องไปขออนุญาตต่อนายทะเบียน ซึ่งนายทะเบียนจะได้พิจารณาตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจะต้องจัดการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่นจะต้องมีสมุดทะเบียนสำหรับจดชื่อผู้ที่มาพัก ฯลฯ นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบหรือชื่อผู้พักนี้ได้ และถ้าปรากฏว่าเจ้าสำนักไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ชอบที่จะยึดใบอนุญาตเสียก็ได้

(๙) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการพนัน

ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ได้มีการควบคุมการพนันไว้ การพนันประเภท ก. เป็นการต้องห้าม แต่ในประเภท ข. รัฐมนตรีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกใบอนุญาตให้เล่น ในการอนุญาตนี้ก็ได้อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ออกใบอนุญาตได้

(๑๐) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการเรียไร

โดยพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๐ ได้ห้ามทำการเรียไรไว้ จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งกรมตำรวจเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการเรียไรนี้

(๑๑) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการโฆษณาสิ่งพิมพ์

ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจห้ามการสั่งหรือการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งพิมพ์ใด ๆ อันระบุชื่อไว้ในคำสั่ง (มาตรา ๘) นอกจากนั้น เมื่อมีความจำเป็นเพื่อจะรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ หรือคำสั่งทั่วไปโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือหนังสือพิมพ์รายวันห้ามการโฆษณาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับราชการทหารหรือการเมือง (มาตรา ๓๕) และในเวลาที่เหมาะสมมีเหตุฉุกเฉิน หรือตกอยู่ในภาวะคับขัน อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือแก่บุคคลใด ๆ หรือประกาศโดยวิธีใด ให้ส่งข้อความทั้งสิ้นที่จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบก่อน (มาตรา ๒๕)

(๑๒) อำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและ
ค้าของเก่า พุทธศักราช ๒๔๗๔

ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ที่ทำการขายทอดตลาดและค้าของเก่านั้นจะต้องมา
ขอใบอนุญาตเพื่อทำการค้าดังกล่าวนั้น ในการดำเนินการนี้รัฐมนตรีได้ประกาศให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ
เป็นผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต

(๑๓) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนสมาคม

เพื่อที่จะจดทะเบียนสมาคม ตามความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ได้มีกฎหมายบทกระทรวงมหาดไทยประกาศให้ทำการจดทะเบียน ณ กองตำรวจนครบาล และให้
ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นนายทะเบียน

ค) อำนาจและหน้าที่อันเป็นอุปกรณ

นอกจากอำนาจและหน้าที่ของกรมตำรวจและตำรวจดังกล่าวแล้ว กิจการของ
ตำรวจย่อมจะต้องมีอำนาจและหน้าที่อันเป็นอุปกรณอีกด้วย เช่น หน้าที่เกี่ยวกับการเงินเป็นต้น
หน้าที่อันเป็นอุปกรณนี้ ในพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการกรมตำรวจใน
กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๔๙๖ ก็ได้จัดแบ่งไว้ จึงขอนำเอามากล่าวไว้ด้วย

(๑) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน

ในการดำเนินกิจการตำรวจ ก็จำเป็นจะต้องมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการเกี่ยวกับ
การเงิน กล่าวคือ จัดทำงบประมาณของกรมตำรวจ ทำการเบิกและจ่ายเงินเพื่อใช้ในหน้าที่ราชการ

(๒) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับพลาธิการ

เพื่อที่จะดำเนินการของตำรวจ ก็จำเป็นจะต้องจัดให้มีพลาธิการเพื่อที่จะหา
เครื่องแบบสำหรับข้าราชการตำรวจ เครื่องใช้พัสดุภัณฑ์ และอาวุธปืน เพื่อใช้ในราชการกรม
ตำรวจ

(๓) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการแถลงข่าว

เพื่อที่จะทราบความเป็นไปในทางการเมือง และความเคลื่อนไหวของโลก
ตำรวจจึงมีหน้าที่ตรวจข่าวทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสามารถจัดกิจการของ
ตำรวจให้ถูกต้องกับความเป็นไปและสถานการณ์ปัจจุบัน

(๔) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับวิชาการ

เพื่อที่จะส่งเสริมสมรรถภาพของตำรวจได้ดียิ่งขึ้น ก็จำเป็นจะต้องมีกอง
วิชาการกรมตำรวจไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะนำหลักการและวิธีดำเนินการของตำรวจอันเป็นวิธีที่มี
สมรรถภาพในต่างประเทศ ได้นำมาเผยแพร่ให้ตำรวจได้ทราบ และได้จัดตั้งห้องสมุดเพื่อที่ตำรวจ
จะได้หยิบยืมมาอ่าน อันจะเป็นทางที่จะส่งเสริมให้ตำรวจมีความรู้และมีสมรรถภาพในกิจการของ
ตำรวจยิ่งขึ้น

(๕) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

เพื่อที่จะให้ข้าราชการตำรวจได้รับการเยียวยาและรักษาพยาบาลจึงได้จัดให้มีกองแพทย์ของกรมตำรวจขึ้น ซึ่งได้จัดตั้งโรงพยาบาลไว้สำหรับข้าราชการตำรวจที่จะได้รับความสะดวกในการรักษาพยาบาล เพื่อสมรรถภาพของตำรวจ

(๖) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา

เพื่อที่จะให้ได้ตำรวจที่ดี เพื่อรับใช้ประชาชน จึงจำเป็นต้องมีโรงเรียนตำรวจสำหรับการอบรมสั่งสอนและให้การศึกษาวิชาการเกี่ยวกับการตำรวจ จึงได้จัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โรงเรียนนายสิบตำรวจ และโรงเรียนสำหรับพลตำรวจอีกด้วย

กองวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา